

Ukraine
Support & Renovation
Foundation

ФОНДАЦИЯ
ЮКРЕЙН СЪПОРТ ЕНД РЕНОВАТИОН
ЕИК: 206865340
Гр. Пловдив, бул. Източен 59

със съдействието на Офисът на Световна здравна организация в България и Върховният комисариат за бежанците на ООН в България

ПРАВИЛНИК

**за реагиране на случаи на тормоз в учебните заведения в град
Пловдив, България, от всички типове и форми на собственост**

Изготвено от Джикия Олена

със съдействието на Офисът на Световна здравна организация в България и Върховният комисариат за бежанците на ООН в България

I. Общи разпоредби

1. Този Порядок не представлява нормативен акт на България, съответства на действащото законодателство на България и може да се препоръчва за граждани на Украйна и за каквито и да било други лица като механизъм за реагиране на случаи на тормоз в образователните заведения в град Пловдив, България, от всички типове и форми на собственост.

2. Проявите, които могат да бъдат основание за подозрение в наличие на случай на тормоз от страна на участник в образователния процес в учебно заведение, включват:

- затвореност, тревожност, страх или, от друга страна, демонстрация на пълна липса на страх, рисковано, дързко поведение;
- недържание на равновесие в поведението;
- агресивност, яростни нападения, склонност към разрушаване, унищожаване, насилие;
- рязка промяна в обичайното поведение на детето;
- забавено мислене, намалена способност за учене;
- оттегленост, избягване на общуване;
- изолация, изключване от групата, нежелание на другите участници в образователния процес да комуникират;
- намалена самооценка, наличие на чувство за провинност;
- проявяване на бърза умора, намалена способност за концентрация на внимание;

със съдействието на Офисът на Световна здравна организация в България и Върховният комисариат за бежанците на ООН в България

- демонстрация на страх пред появата на други участници в образователния процес;
- склонност към пропускане на учебни занятия;
- отказ от посещаване на учебното заведение със съображение за лошо самочувствие;
- депресивни състояния;
- аутоагресия (самонараняване);
- суицидални прояви;
- очевидни физически наранявания и/или признаци за лошо самочувствие (гадене, главоболие, слабост и др.);
- опити да се скрият травми и обстоятелства на тяхното причиняване;
- жалби на детето за болка и/или лошо самочувствие; повреди или изчезване на лични вещи; изискване на лични вещи, храна, пари; жестове, изказвания, прозвища, шеги, заплахи, разпространение на чувствителна (интимна) информация или други лични данни, които лицето желае да запази в тайна;
- наличие на фото-, видео- и аудиоматериали с физически или психологически измивания, сексуално (интимно) съдържание;
- наличие на повреди или изчезване на имущество и/или лични вещи.

3. Тормозът (тормозът) в образователните институции включва случаи, които се извършват директно в помещенията на образователната институция и на

със съдействието на Офисът на Световна здравна организация в България и Върховният комисариат за бежанците на ООН в България

прилежащите територии (включително учебни помещения, помещения за спорт, мероприятия, коридори, съблекални, тоалетни, душ кабинни, столова и др.) и (или) извън образователната институция по време на дейности, предвидени от образователната програма, работния план на образователната институция и други образователни дейности, организирани със съгласието на ръководителя на образователната институция, включително по пътя към (от) образователна институция.

Признаците на тормоз включват систематични действия от страна на участниците в образователния процес към непълнолетни лица и/или от такива лица към други участници в образователния процес, включително използването на средства за електронна комуникация, по-специално:

- умишлено лишаване на лице от храна, облекло, пари, документи, други имуществени ценности или възможност за тяхно използване, както и пречки в получаването на образователни услуги, насилие заставящо до работа и други правонарушения с икономическа насоченост;
- устни обиди, заплахи, включително спрямо трети лица, унижаване, преследване, заплашване и други действия, насочени към ограничаване на волята на лицето;
- в всякакъв вид нежелана вербална, невербална или физическа сексуална поведение, включително обидни погледи, жестове, обидни движения на тялото, псувни, обиди, заплахи, разпространение на обидни слухове;
- всякакъв вид нежелана физическа поведение, включително плесници, търкаления, отблъсквания, стипни, удари, удари с юмрук, укуси, причиняване на удари;

със съдействието на Офисът на Световна здравна организация в България и Върховният комисариат за бежанците на ООН в България

- други форми на насилие с насилствен характер.

II. Подаването на заявления или съобщения за случаи на тормоз в образователните институции

1. Учениците, родителите на ученици или лицата, които ги представляват, асистентите на децата и други, се насърчават да докладват случаи на тормоз, в които са станали страна или имат подозрения за извършителството на насилие спрямо непълнолетни лица и/или от тези лица към други участници в образователния процес, или за които са получили достоверна информация. Такава информация следва да бъде предоставяна веднага, в срок, който не надвишава един ден:

- ръководителят на образователното заведение или другите субекти, които реагират на случаи на тормоз в образователните институции.
- териториалния отдел (подразделение) на полицията в град Пловдив, България.
- поне един от родителите или другите законни представители на непълнолетната или непълнолетната лице, станала жертва на тормоз (цъкуване).
- службата по делата на децата в град Пловдив, България с цел решаване на въпросите за социална защита на непълнолетната или непълнолетната лице, станала жертва на тормоз, изясняване на причините, довели до случая на тормоз, и предприемане на мерки за премахване на такива причини.
- центърът за социални услуги за семейство, деца и младежи в град Пловдив, България с цел оценка на нуждите на страните, засегнати от тормоз,

със съдействието на Офисът на Световна здравна организация в България и Върховният комисариат за бежанците на ООН в България

определяне на социални услуги и методи на социалната работа, осигуряване на психологическа подкрепа и предоставяне на социални услуги

Съобщенията могат да бъдат предавани в устна и/или писмена форма, включително с използване на средства за електронна комуникация. Препоръчваме да се извършват в писмена форма с потвърждение за получаването от получателя.

Също така, при необходимост следва незабавно да извикате бригада за спешна медицинска помощ (скора помощ) за предоставяне на неотложна медицинска помощ и/или да се обърнете към специализирано медицинско заведение за медицински преглед и фиксиране на факта за причинени телесни повреди и определяне на тяхната степен.

В заявлението или съобщението следва да бъде посочена следната информация:

- виновниците (виновниците) на насилието,
- пострадалите (пострадалите) - жертвата на тормаза, по отношение на която беше извършено насилие,

участниците в образователния процес,

- наблюдателите, свидетелите и/или непосредствените очевидци на случая на тормоза (при наличие).

Опишете събитието и обстоятелствата на тормоза, като посочите:

- време и място на действията,
- има ли телесна повреда, каква телесна повреда е причинена, има ли опасност за живота към момента на изпълнение на задачата;

със съдействието на Офисът на Световна здравна организация в България и Върховният комисариат за бежанците на ООН в България

- методът на причиняване на нараняването, инструментът, използван за причиняване на нараняването;
- дали участниците в образователния процес системно са извършвали изброените по-горе действия, които имат признаци на тормоз по отношение на малолетно или непълнолетно лице и (или) от такова лице по отношение на други участници в образователния процес, включително използване на електронни средства за комуникация, използване на побои или други насилствени действия.

В допълнение към горното, заявлението трябва да включва:

- фамилия, собствено име, отчество, местожителство на заявителя, средство за телефонна комуникация на заявителя,
- молби или искания.

Писменото заявление трябва да бъде подписано от кандидата(ите) и с дата. В имейла трябва да посочите имейл адреса, на който може да бъде изпратен отговор на заявителя, или информация за други средства за комуникация с него.

Има смисъл да приложите копия на документи, потвърждаващи горното, ако има такива, към заявлението.

Във всеки случай, въпреки предприемане на действията, предложени с настоящата Процедура, настоятелно препоръчваме да се потърси подкрепа и консултация от психолог, за да се предотвратят негативни последици за психичното здраве на малолетно или непълнолетно лице, независимо от това на кого е действало детето - жертва , нарушител или свидетел.